

01/04/2019

La crisi dels opioïdes

En una editorial recentment publicada a Medicina Clínica els Drs. Daniel Fuster i Robert Muga, del Servei de Medicina Interna l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol discuteixen els orígens de l'emergència de salut pública als Estats Units relacionada amb l'augment de la prevalença del trastorn per ús d' opioïdes i l'augment alarmant de morts per sobredosi, que ha arribat a la xifra de 75000 a l'any. També es descriu la situació de l'ús d' opioïdes a Espanya i es discuteix si es possible que en el nostre medi hi hagi una emergència similar.

A Estats Units la prescripció d'opioïdes va augmentar un 270% entre 2001 i 2012. Entre les raons per les que ha augmentat la prescripció d'aquests fàrmacs s'hi troben la categorització del dolor com la cinquena constant vital per l'Associació Mèdica Americana, la pressió de la indústria farmacèutica, la por als efectes secundaris dels antiinflamatoris no esteroïdals (sobretot el sagnat digestiu i els efectes sobre el sistema cardiovascular), així com la noció, basada en una evidència científica de qualitat discutible, que si els opioïdes s'utilitzaven per a mitigar el dolor no provocaven dependència.

A Espanya el consum d' opioïdes per al tractament del dolor ha augmentat de les 7,25 dosis diàries per 1000 habitants i dia l'any 2006 a 13,31 l'any 2016. A Catalunya, segons l'Àrea del Medicament del Departament de Salut, el consum d'opioïdes ha augmentat un 66%. Possiblement aquestes xifres són una

infraestimació, ja que no contemplen ni l'atenció hospitalària ni la medicina privada.

És important assenyalar que en una enquesta realitzada a cinc països europeus en persones de 12 a 49 anys, Espanya era líder en el consum inapropiat d'opioides sense recepta mèdica, amb una prevalença en el darrer any del 6,8% i del 18.3% en alguna ocasió. Els opioides més consumits sense recepta mèdica eren el tramadol i la codeïna.

Així, amb l'elevada esperança de vida del nostre medi que va paral·lela a una major prevalença del dolor crònic no oncològic i amb la major eficàcia dels tractaments oncològics que milloren la supervivència dels pacients amb càncer, s'espera que el nombre de pacients que potencialment puguin rebre opioides augmenti en els propers anys.

Entre les raons que s'addueixen per explicar que a Espanya no s'hagi produït un augment de les sobredosi i de la prevalença del trastorn per ús d'opioides en concordança a l'augment de prescripcions és el fet que la majoria de prescripcions són en forma de pegat transdèrmic (fet que dificulta el seu mal ús), així com un major arrelament dels programes de minimització del dany (intercanvi de xeringues, sales de venopunció supervisada, etc...) i dels programes de tractament amb metadona, buprenorfina i/o heroïna, que produiria que el risc de sobredosi fos menor.

De tota manera, cal mantenir-se alerta i és per això important que el problema s'enfoqui de manera sistemàtica i multidisciplinària per evitar una situació de les proporcions epidèmiques similar a la d'Amèrica del nord.

Drs. Daniel Fuster i Robert Muga

Servei de Medicina Interna-Unitat d'Addiccions

Hospital Universitari Germans Trias i Pujol

Universitat Autònoma de Barcelona

dfuster.germanstrias@gencat.cat

Referències

[View low-bandwidth version](#)